ILLUSTRATIONES RARIORUM STIRPIUM HORTI BOTANICI R. UNIV. TAUR. AUCTORE PROFESSORE...

Giuseppe Giacinto Moris

ILLUSTRATIONES
RARIORUM STIRPIUM

HORTI BOTANICI R. UNIV. TAUR.

AUCTORE

PROFESSORE JOSEPHO MORIS

Memorie della R. Accademia delle Scienze di Torino, Tom. xxxvi, pag. 177.

ILLUSTRATIONES RARIORUM STIRPIUM

HORTI BOTANICI R. UNIV. TAURIN.

AUCTORE

PROFESSORE JOSEPHO MORIS

Severior nostra aetate disciplinarum cultus, itinera in dissitas orbis plagas suscepta rem herbariam magnopere auxerunt. Caeterum complurium stirpium cognitio vel haud satis accurata, vel hactenus foret desideranda, nisi earum semina vel terrae apud nos mandata, vel ipsae plantae affatim excultae fuissent; quamobrem horti botanici stirpibus alendis fovendisque opportuna methodo comparati, non eos solum informare qui amabili scientiae operam dant, verum et ipsam scientiam majorem efficere valent. Equidem rariores horti Taurinensis stirpes illustrare, vel novas si quae fuerint describere vobisque, Viri clarissimi, offerre satagam; quod nisi diserte apteque peregerim, at vos mea conamina aequi bonique facturos confido.

PASSIFLORA PALLIDIFLORA.

P. cirrosa, foliis cuneatis, tripartitis, dentatis; dentibus inaequalibus, hamulosis; petiolis biglandulosis; bracteis oblongis, inciso-serratis, subsinuatis, calyce dimidio brevioribus; corona utraque calycem subaequante, reflexa; ovario sericeo. Nob.

P. Pallidiflora, foliis cuneatis, tripartitis, margine crispulis, inaequaliterque denticulatis, dentibus hamulosis; petiolis biglandulosis; involucris oblongis sinuatis calyce dimidio brevioribus; corona utraque reflexa patentissima, petalis longiore. Bertoloni *Sylloge plant. hort. botan. Bonon. ann.* 1827, *pag.* 6.

Descriptio.

Planta in horto Taurinensi culta altitudinis orgyalis et ultra.

Caulis pollicem 1, et ultra basi crassus, teres, dein angulatus, fruticosus, epidermide fusca, scandens, ramosus, glaber, versus apicem pubescens.

Rami alterni, pubescentes.

Folia magnitudine, caeterisque, foliis *Passiflorae edulis* Sims. simillima, alterna, petiolata, superne viridia, nitentia, inferne pallescentia, margine crispula, dentata, dentibus inaequalibus, hamulosis, apice glandulosis, inferiora utrinque glabra, superiora juxta nervos atque in pagina inferiori pilosa, trinervia tripartita. Segmenta oblonga, acuta, subaequalia, quorum lateralibus dens infimus interior, medio dens infimus in utroque margine caeteris major, glandulam magis conspicuam referens. Petioli subteretes, superne atque ad latera canaliculati, versus apicem biglandulosi, glandulis primum atro-virentibus, nectariferis, aetate viridibus.

Cirri axillares, simplices.

Stipulae ex basi glandulosa ad latera petiolorum ortum ducentes pubescentes, subulatae, deciduae.

Pedunculi axillares, pubescentes, solitarii, uniflori, petiolis alii longiores, alii breviores.

Bracteae sub flore tres magnae, oblongae, inaequales, calyce subduplo breviores, inciso-serratae, subsinuatae incisionibus inaequalibus.

Calyx campanulatus, 10-partitus, pedicello supra bracteas brevissimo suffultus; laciniae calycinae biseriales, subaequales, oblongae, obtusae, exteriores virescentes, foliaceae, extus pilosae, trinerviae, gibbo-sub-carinatae, carina infra laciniae apicem nervo medio prominulo aristata: laciniae interiores exterioribus alternae, glabrae, uninerviae, nonnunquam punctis rubescentibus sparsim notatae, extus versus apicem virescentes, caeterum albidae, petaloideae.

Corona duplex, patentissima, filamentosa, filamentis flexuosis calycem subaequantibus, inferne lineam, circiter, virentibus, mox intense atro-purpureis, versus apicem albescentibus subcircinnatis. Ad coronae basim, papillae filamentosae, atro-purpureae, multiseriales.

Filamenta staminum glabra, monadelpha, ovarii stipitem vaginantia, mox libera, plana, maculis atro-purpureis picta.

Antherae dorso insertae, flavescentes: pollen ex globulis flavis sphaericis.

Torus elongatus in stipitem glabrum, teretem.

Ovarium sphaericum, sericeum.

Styli tres pubescentes, atro-purpureo vix maculati; stigmata crassa, sericea, subbiloba.

Fructus hactenus non protulit.

Stirps nata in horto Taurinensi ann. 1822 ex seminibus missis e Brasilia ab Excell.° Marchione DE SOSTEGNO nomine *carouha*, in horto Bononiensi ex seminibus in Brasilia lectis clarissimo Professori BERTOLONIO ab URSINIO traditis. Floruit in horto Bononiensi septembri, octobri; apud nos floret julio augustoque.

Observatio.

Species ad *Granadillam* DC. *mem. soc. gen.* 1. *part.* 2. *sect.* 6. *Prodr. part.* 3. *pag.* 237 referenda: media inter *Passifloram incarnatam* Linn. *Amoen. vol.* 1. *pag.* 230. *tab.* 10. *fig.* 19. *a-e*, et *Passifloram edulem* Sims. *bot. mag. tab.* 1989 *Encyclop. of plants by* Loudon *pag.* 566. 67 *ic.* 9429, quae in hortis nostris cultae fructus proferunt maturos. Differt ab utraque corollae facie, ab *eduli* praeterea cui habitu magis accedit germine non glabro sed dense sericeo. A *Passiflora incarnata* L. bracteis subsinuatis longe majoribus, foliis magis coriaceis.

SILENE COMPACTA.

S. Glaberrima, glaucescens, caulibus adscendentibus; foliis inferioribus lineari-lanceolatis, superioribus ovatis, cordatisve; floribus congestis fasciculato-umbellatis, petalis coronatis, ovato-acutis, integerrimis; calycibus clavatis. Nob.

Silene compacta Fisch. *S. floribus fasciculatis, petalis integris foliis acutis glabris superioribus ovato lanceolatis.* Hornem. *hort. Hafn. an.* 1813. *pag.* 415. *Catal. hort. Gorenk. an.* 1812 *pag.* 60.

Silene Armeria M. B. *Fl. Taur. - caucas. pag.* 339 *N.* 837 *excl. synon.*

S. compacta petalis integris; calycibus clavatis, glaberrimis, fasciculatis; pedicellis omnibus brevissimis; pedunculo summo laterali terminali breviore; foliis glaberrimis, superioribus cordatis; radice bienni. M. B. *Flor. Taur. - caucas. suppl. pag.* 306. *N.* 837.

Silene glabra, caulibus erectis, ramosis; foliis superioribus lanceolatis, inferioribus lanceolato-linearibus; floribus in umbellam densam congestis, calycibus longissime clavatis, petalis obovatis. Otth. in DC. *Prodr. vol.* 1. *part.* 1. *pag.* 384. *N.* 201.

S. Panicula compacta; bracteis dilatatis pedicellos superantibus;

caule elato, foliisque ovato-oblongis glaberrimis; calycibus coloratis; petalis integris. SPR. *Syst. veg. tom.* 2. *pag.* 410.

Descriptio.

Tota planta glabra, glaucoque pulvere adspersa.

Radix fibrosa, biennis.

Caules ex eadem radice plures, basi in planta in olla culta duas circiter lineas crassi, longitudine pedales et ultra, ascendentes, laeves, nec viscidi, subteretes, nodosi, raro basi ramosi, utplurimum simplices, ramumve unum, alterumve ascendentem caule breviorem superne emittentes.

Folia basi connata, inferiora longitudine pollicis 1. 1 $\frac{1}{2}$, duas, tres lineas lata, basi attenuata, lineari-lanceolata, media oblonga, superiora latiora atque breviora, in planta culta cordato-ovata, in siccis speciminibus quae habeo in herbario ovata, vel ovato-oblonga, omnia crassiuscula, integerrima, acuta.

Flores fasciculati: fasciculi plures ex axillis foliorum superiorum brevi pedunculo orti, interdum sessiles, compacti, multiflori, umbellati, basi bracteati, bracteis oblongo lanceolatis, foliaceis, acutis.

Calyx glaber, haud viscidus, clavatus, interdum coloratus, decem-striatus, quinque-dentatus, basi brevissime pedicellatus, pedicellis utrinque bracteolatis, bracteolis lanceolatis, calyce multo brevioribus.

Petala quinque longe unguiculata atque appendiculata; unguis pallescens exsertus, limbus patens laciniis ovato-acutis integerrimis, roseis, calyce duplo brevioribus; ad earum basim appendices binae lineari-lanceolatae, roseae, limbo dimidio breviores.

Stamina decem tandem exserta: filamenta teretiuscula, pallida, glaberrima; antherae violaceae, oblongae biloculares. Pollen globulosum cineraceum.

Styli tres demum exserti, glabri, versus apicem rosei. Stigma simplex.

Ovarium oblongum , laeve ; antophorum ovario longius.

Capsula trilocularis apice quinquefariam dehiscens.

Species nata in horto Taurinensi ex seminibus in Persia lectis missisque a celeberrimo Fischero. Floruit junio julioque.

Observatio.

Silene Armeria Linn. habitu quam maxime accedit ad descriptam *Silen. compactam,* sed enim haec a priori differt petalis ovato-acutis, integerrimis , non obcordatis , ramis lateralibus vix ullis , cauleque brevioribus , floribus vix pedicellatis , dense fasciculato-umbellatis , non ut in *Silene Armeria* satis longe pedicellatis, atque paniculato-corymbosis. Praeterea *Silene Armeria* est viscida neutiquam *Silene compacta.*

SIDA ATRO-PURPUREA.

S. Fruticosa , glanduloso-pubescens; foliis cordato subrotundis , acuminatis, crenato dentatis, subtus canescentibus ; stipulis foliaceis, lanceolatis , basi inaequaliter cordatis , racemo terminali simplici elongato , bracteato ; corolla revoluta ; carpellis 7. 10 muticis calycem superantibus , acuminatis , trispermis. Nob.

Sida atro-purpurea. Blume. *S. foliis cordato-subrotundis , acuminatis , crenatis, supra pubescentibus, subtus tomentosis ; stipulis foliaceis, inaequaliter cordatis; panicula terminali ; capsulis acuminatis calycem superantibus.* Spreng. *Systematis vegetab. curae poster. pag.* 259. *N.* 180.

Descriptio.

Frutex in olla cultus altitudinis bi-tripedalis.

Caulis erectus teres , pollicem circiter basi crassus , superne ramosus , epidermide fusco-cineracea.

Rami ascendentes, alterni, pubescentes pilis apice glandulosis, aliis longioribus rigidioribus intermixtis.

Folia alterna, petiolata, cordato-suborbiculata, latitudine varia uni, tri, interdum quadripollicaria, paulloque longiora quam lata, acuminata, superne virentia, pilosa, subtus tomentoso-canescentia, pilis in utraque pagina stellatis, margine dentato-crenata, acumine utplurimum integro, juniora nonnulla interdum obsolete triloba: petioli teretes, pubescentes, longitudine varii uni-tripollicares, horizontales vel reflexo-patuli.

Stipulae cauli adnatae ad latera petiolorum, foliaceae, pubescentes, erectae, integrae, lanceolatae, basi inaequaliter cordatae, deciduae, petiolis multoties breviores.

Flores 10 15 et ultra in racemum terminalem simplicem aphyllum elongatum dispositi; pedicelli ascendentes, teretes, pubescentes, alterni remotiusculi, ad axim, iterumque circa medietatem articulati, ibidemque paullulum incrassati, post anthesim elongati, inferiores pollicares, superiores paullo breviores; bractea ad basim pedicellorum linearis, decidua, pedicellis triplo quadruplove brevior.

Calyx simplex, quinque-partitus, non angulatus, petalis duplo triplove brevior; laciniae calycinae oblongae, acutae, in exteriori pagina pilis glandulosis, in interiori pilis simplicibus pubescentes.

Petala quinque, hypogyna, ovato vel rhombeo elliptica, patentia, demum revoluta, quatuor circiter lineas lata, in unguem vix attenuata, basim versus atro-purpurea, reliqua parte in planta, apud nos culta, aurantiaca, venis longitudinalibus atro-purpureis picta, inferne paullo intensius colorata, piloso-glandulosa, pilis raris, superne laevia nitentia, margine subciliata.

Filamenta ultra medietatem in tubum coalita, stellato-hirta, alba, mox libera, pallide rosea, apice attenuata, glabra; antherae reniformes, roseae; pollen globulosum, album.

Styli purpurascentes, septem, decem, vix basi coaliti, longitudine petalorum, columnam staminiferam paullo superantes. Stigmata subcapitata, atro-purpurea.

nonnullaque ovalia, vel ovato-orbiculata, inferiora interdum ovato-oblonga, pleraque vero ovato-elliptica basi subcordata, apice obtusa, plerumque subemarginata, vix ulla interdum acutiuscula.

Petioli basi stipulati, teretiusculi, superne vix canaliculati, pubescentes, foliis quadruplo circiter breviores.

Stipulae lineari-lanceolatae, acutiusculae, petiolis breviores, pubescentes, deciduae.

Pedunculi versus ramulorum summitatem axillares, filiformes, petiolis vix longiores, in pedicellos breves inaequales subumbellatos 6. 10 abeuntes.

Calyx pallide virens, extus, basi praecipue, pubescens, intus glaber, subturbinatus, tubo ovario adnato, limbo quinquefido, laciniis patentibus, ovato acutis, nervo medio superne prominulo.

Petala quinque (*Calyptra* Willd) calycem subaequantia, ejus laciniis alterna, exigua, squamaeformia, alba, glabra, oblonga, obtusa, basi attenuata, margine superne convoluto-cucullata.

Stamina quinque petalis obvoluta; filamenta teretiuscula, glabra; antherae flavescentes, sagittato-ovatae biloculares; pollen flavescens.

Discus (*Nectarium* L.) albus, pentagono subsinuatus; sinubus laciniis calycis alternis, origini petalorum filamentorumque respondentibus.

Stylus tripartitus disco brevior, albus, glaber; stigma simplex.

Flores in planta apud nos florente hermaphroditi, caeterum fructus non protulere, imo paullo post inchoatam florescentiam delapsi sunt, nec ovarii loculi satis se mihi distincti praebuere.

Floruit elapso decembri. Patria hactenus ignota, tametsi Americae meridionalis indigenam esse Willdenovius, Schultesius, atque Roemerus probabili conjectura autument.

Observatio.

Lamarckius quamquam characteribus omnium praecipuis ex flore et fructu petitis carebat, tamen speciem nostram habitu perspecto

constituit, atque in op. cit. *integrifoliae* nomine distinxit. Willdenovius in *Spec. plant. vol. et pag. cit. Gouaniam integrifoliam* Lmck satis a *G. domingensi* L. distinctam fore dubitavit, quatenus hujus specimina foliis subserratis, et integerrimis viderit, sed enim *Gouaniam domingensem* L. racemi laterales, multiflori, folio longiores, foliaque longe majora, acuminata qualia nobis referunt specimina in solo natali lecta, atque icones Jacq. *Amer. tab.* 179. *fig.* 40 et Pluken. *Phyt. tab.* 201. *fig.* 4. et *tab.* 162. *fig.* 3 caeteraque, satis diversam ab integrifolia ostendunt; accedit foliorum in hac constans integritas qua iterum a *domingensi* atque a caeteris ejusdem generis maxime potest distingui. Neque Willdenovius nec post ipsum Roemerus atque Schultesius in *Syst. veg.* vol. cit. flores *Gouaniae* nostrae memorarunt: Sprengelius in *Syst. veg.* stirpem silentio praeterivit; Candolleus in *Prodr. cit.* scripsit in hortis nondum floruisse; equidem plantae in horto Taurinensi florentis descriptionem, etsi fructus non protulcrit, exarare bonum duxi, hanc vero botanicos benigne excepturos confido.

ARTEMISIA AFRA.

A. Fruticosa; ramis striatis, canescentibus; foliis interrupte bipinnatipartitis, laciniis lineari-lanceolatis, acutiusculis-subtus canotomentosis, integris, vel inciso-dentatis; racemis terminalibus, paniculatis, foliatis; floribus subsecundis, nutantibus, hemisphaericis. Nob.

A. afra. Jacq. *A. frutescens; foliis bipinnatifidis, subtus tomentosis laciniis, lanceolatis obtusis; panicula secunda; floribus nutantibus* Willd *Sp. pl. tom.* 3. *part.* 3. *pag.* 1820.

A. fruticosa; ramis canescentibus striatis; foliis interrupte bipinnatifidis, subtus tomentosis, laciniis remotiusculis lineari-lanceolatis acutis; panicula diffusa, foliosa, anthodio hemisphaerico, tomentoso. Spr. *Syst. veg. t.* 3. *pag.* 495.

Descriptio.

Frutex in olla cultus bipedalis et ultra.

Caules basi medium circiter pollicem crassi, ramosi, erecti, teretes, epidermide fusca, rimosa.

Rami alterni, simplices, virgati, erecti vel adscendentes, striati, tomentosi, inferne veterum foliorum reliquias (ramenta) referentes, superne foliati.

Folia alterna, petiolata, erecto-patentia, pollicem $\frac{1}{2}$. 1. $\frac{1}{2}$ lata, 1. 2 circiter longa, superne viridia, glabriuscula, inferne cano-tomentosa, pleraque bipinnati partita, floralia summa sensim minora simpliciter pinnatipartita: partitiones interruptae, remotiusculae, juxta rachidem petiolumque decurrentes, oppositae, vel alternae, laciniis lineari lanceolatis, acutiusculis, inaequalibus, integris, vel inciso-dentatis partitisve, praecipue in foliis nonnullis inferioribus quae propterea tripinnatipartita apparent.

Petioli foliis multo breviores, basi saepe appendiculati, appendice lineari, simplici vel bi-trifida.

Flores pedicellati, subsecundi, nutantes, in racemos terminales foliatos dispositi; racemi tomentosi, erecti, conferti, paniculati, inferiores compositi, superiores simplices: pedicelli duas tresve lineas longi, solitarii, incurvi, uniflori, basi bracteolati, bracteolis lanceolato-linearibus. Anthodium hemisphaericum, squamis oblongis, obtusiusculis, concavis, subconniventibus, disco viridibus, margine scariosis, intus glabris, extus tomentosis; flosculi 14. 18. flavi, glabri, marginales nonnulli foeminei corollula nulla, caeteri hermaphroditi, corollulae tubo superne ventricoso, quinquedentato. Stamina quinque: filamenta brevissima: antherae inclusae, flavae, oblongo-acuminatae, vix inter se coalitae: pollen flavum: styli exserti, bifidi: receptaculum conicum nudum: semina oblongo-linearia, glabra.

Observatio.

Species ab *Artemisia pontica* L. ab *Artemisia altaica* Fisch. ab *A. chamaemelifolia* Vill. quibus habitu quadantenus accedit, caule fruticoso, foliis superne virentibus subtus cano-tomentosis laciniis brevioribus caeterisque diversa. Ab aliis vero *fruticosis*, *ramosis*, *floribus nutantibus hemisphaericis, receptaculo nudo*, descripti characteres abunde distinguunt.

Perbelle viget in horti Taurinensis frigidario, floretque exeunte aestate.

Willdenovius, Fontanesius aliique ad promontorium Bonae Spei pertinere dubitant: Africae indigenam habuit Jacquinius unde *afrae* nomen: Sprengelius ad Africam spectare pro certo non habet; patria igitur non ita certa.

Lectae die 6 martii 1831.

BARLERIA HEXACANTHA.

B. caulibus geniculatis, obtuse tetragonis, superne compressis; foliis lanceolatis, integris, hispidulis; verticillis axillaribus, multifloris, sexspinosis, spinis simplicibus divaricatis; capsulae loculis dispermis. Nob.

B. caule obtuse tetragono; foliis lanceolatis integerrimis pilosis; verticillis axillaribus multifloris sexspinosis; spinis simplicibus patentibus. Bertol. *Annali di stor. nat., fasc.* 9. *pag.* 445. *Bologna* 1830.

Descriptio.

Planta in terra culta altitudinis circiter bipedalis.

Radix fusca, ramosa, fibrosa.

Caules ex eadem radice plures versus apicem hispiduli, caeterum laeves geniculati obtuse tetragoni, superne compressi, basi medium fere pollicem crassi, decumbentes, radicantes, dein erecti vel adscendentes, ramosi, ramis oppositis, axillaribus, patentibus.

Folia opposita, lanceolata, acuta, basi petioli instar attenuata, geniculos caulinos rameosque amplexantia, membranacea, pollicem circiter lata, tres quinque longa, integra, patentia, scabriuscula, pilisque setosis, raris, incurvis hispidula, subtus nervosa, nervo medio albo, crasso, lateralibus minus conspicuis, arcuatim parallelis.

Flores ad axillas foliorum in verticillos multiflores confertim dispositi.

Verticilli caulini sex, octo, ramei pauciores, superiores propiores, sexspinosi (in planta in olla culta verticilli ramei spinis dumtaxat quaternis binisve).

Spinae validae, simplices, patenti-recurvae, demum rufescentes, duae ad axillas foliorum dispositae paullo validiores, longioresque, caeterae ad axillas totidem bractearum interfoliacearum patentium, foliorum formam aemulantium, sed duplo circiter angustiorum, triplo et ultra breviorum. Bracteae caeterae verticillum ambientes erectae, exteriores oblongo-lanceolatae, interiores lineari-lanceolatae, binae pro singulo flore calycem aequantes, vel superantes, hirsutae.

Calyx quadripartitus, persistens, laciniis lineari-lanceolatis, acutis, integris, conniventibus, extus hirsutis, intus adpresse pilosis, margine pellucido-membranaceis, superiore longiore, paulloque latiore, caeteris inter se aequalibus, inferiore apice bifida.

Corolla extus (sub lente), pilosa, bilabiata, calyce longior. Tubus pallens, curvus, subcylindricus, superne dilatatus, calyce brevior; labia tubo breviora, violacea, superius bifidum, erectum, inferius trifidum, deflexum lobis omnibus rotundatis, subemarginatis: labium inferius basi (palato) barbatum, medio maculis duabus oblongis margine albescentibus, in centro flavis, notatum. Faux pervia, flavescens.

Stamina quatuor, corolla breviora, didynama, quorum duo su-

periora minora, duploque fere inferioribus breviora. Filamenta lente retrorsum scabrida, paullulum compressa, ex summo tubo prodeuntia, basi utrinque majus minusque inter se coalita, dein arcuatim conniventia, versus apicem violacea. Antherae violaceae, sagittato-oblongae, incumbentes, biloculares, facie pilosae. Pollen globulosum, flavescens.

Stylus pubescens, filiformis, stamina longiora superans; stigma unicum, simplex.

Ovarium oblongum, laeve.

Capsula oblongo-subtetragona, laevis, acuminata, ad latera utrinque sulcata, bivalvis, bilocularis, loculis dispermis.

Semina fusca, pilosiuscula, inaequaliter cordata, ovata, compressa, arillo involucrata.

Species annua Senegaliae indigena, a caeteris ejusdem generis hactenus memoratis characteribus facile distinguenda: natam in horto botanico Taurinensi ex seminibus in Senegalia lectis, missisque a celeb. professore Mirbelio R. Parisiens. Academiae socio nomine *acanthacée du Sénégal* descripsi viventem, *Barleriam polyacantham* appellavi, ejusque botanicos characteres ineunte elapso autumno scriptos misi ad clarissimum collegam nostrum Bertolonium, ut in annalibus historiae naturalis Bononiae editis vulgarentur. Scripsit autem ad me Bertolonius eamdem plantam acceptis ex eodem Mirbelio seminibus *Barleriam hexacàntham* paucis ante diebus, characteribus supra memoratis appellavisse, quamobrem, hoc nomine insignita, erat mihi vobis, clarissimi viri, offerenda species quam descripsi.

TRIGONELLA BRACHYCARPA.

T. villosa, caulibus adscendentibus, foliolis obovatis vel ellipticis, serrulatis; stipulis membranaceis, lanceolatis, denticulatis; capitulis axillaribus, sphaericis subsessilibus; leguminibus pilosis, ovato-semiorbiculatis, rostratis, transverse lineatis, dispermis. Nob.

Medicago brachycarpa Fisch. *in herb. gorenkensi ex* MB. *Medicago capitulis axillaribus sessilibus; leguminibus semi orbiculatis, acutis, lineatis, monospermis.* MB. *Fl. Taur. - caucas. suppl. pag.* 517.

Medicago pilosa; caule adscendente; foliis trifoliatis, foliolis obovatis, denticulatis nervis numerosis; stipulis lanceolato-linearibus, capitulis sphaericis floribus ..... laciniis calycinis tubo triplo longioribus, linearibus; leguminibus monospermis irregulariter breve lanceolatis, nervis transversis parallelis numerosissimis, mucrone brevi incurvo, margine seminifero crasso recto, seminibus ovato-cordatis compressis. Ser. *in* DC. *prodr. part.* 2. *pag.* 172.

Melilotus brachyloba et glomerata. Fisch. *in litt. ad Candolleum.*

M. brachycarpa annua, pusilla, foliolis obovatis argute serrulatis, stipulis basi subdentatis, capitulis axillaribus subsessilibus, leguminibus reniformi-semi-orbiculatis, acutis, lineatis monospermis. Spr. *Syst. veg. vol.* 3. *pag.* 287.

Medicago brachyloba. Bernh.?

Descriptio.

Planta tota villosa.

Radix fusca, tortuosa, fibroso-ramosa.

Caules ex eadem radice plures decumbentes vel adscendentes, simplices vel ramosi, lineam circiter crassi, longitudine spithamaei et ultra, rubescentes, basi teretiusculi, versus apicem obtuse subtetragoni atque flexuosi.

Folia alterna, petiolata, trifoliolata; petioli foliorum longitudine, vel breviores, semiteretes, superne leviter sulcati, basi stipulati, stipulis membranaceis, lanceolatis, auriculatis, margine denticulatis, duas circiter lineas basi latis, petiolum subaequantibus, vel brevioribus.

Foliola tres quatuor lineas lata, quinque sex longa, obovata, nonnulla elliptica, vel rhombeo elliptica, penninervia, nervis rectis

aequidistantibus, denticulata, versus basim integra, apice obtusiuscula, mucronulata, terminali longius petiolulato.

Flores confertim capitati: capituli axillares solitarii 15. 24 flori, subsessiles, fructiferi, brevi, sed manifeste pedunculati.

Calyx sessilis, campanulatus, quinquefidus, laciniis linearibus acutis, superioribus duabus paullo brevioribus, basi bracteatus, bractea lineari-lanceolata brevi.

Corolla glabra, calycem vix superans, flava; vexillum obovatum, patens, alis multo longius, intus versus basim lineis duabus tribusve fuscis notatum: alae oblongae, exiguae, carina longiores erecto-patentes: carina apice emarginata, obtusa, alis multo brevior.

Stamina diadelpha 9 et 1. Filamenta apice incurva, glabra, carinam subaequantia. Antherae biloculares, flavescentes, pollen globulosum, flavescens.

Stylus incurvus, filamentis brevior; stigma capitatum.

Legumina duas circiter lineas lata, quatuor longa, pilosa, transverse et parallele nervosa, disperma, margine seminifero subrecto, crassiusculo, irregulariter ovato-semi-orbiculata, acuta, compressa, subsessilia, confertim capitata, apice breviter mucronata, mucrone incurvo.

Semina rufescentia, subcordato-ovata, compressa, punctata.

Species annua habitat in montanis prope Tiflim circa Kadschari, floruit in horto Taurinensi junio, augusto. Ad *sect. primam grammocarpos* Ser. in DC. *prodr. vol.* 1. *part.* 1. *pag.* 181 referenda.

Observatio.

Clarissimus Fischerus nostram speciem ad Melilotos primum retulit, mox vero calycis forma spectata, inflorescentia, leguminibus facile dehiscentibus, caeterisque quibus a Melilotis discrepat, medicaginibus accensendam duxit; atque inter medicagines collocarunt celeb. Marschal a Bieberstein, Seringius, Sprengelius; sed enim ejus legumina neque falcata, neque cochleata ex quo charactere

medicagines potissimum distinguuntur; alae vexillumque florum patula corollam mentientia tripetalam, calyx, inflorescentia, legumen, caetera descripta, universusque habitus satis ostendunt ad Trigonellae genus referri oportere: quoniam vero caeteris spectatis Trigonellarum leguminibus satis brevia nostra fert, sequitur Fischerianum ipsi congruere *brachycarpae* nomen.

MELAMPODIUM HUMILE.

M. caule villoso; foliis sublyratis, in petiolum alatum connatum decurrentibus; floribus solitariis brevi pedunculatis; fructibus cuneato-trigonis, angulis uncinato-aculeatis, apice bispinosis. Nob.

M. caule erecto; foliis lirato-dentatis, sessilibus. Swartz *nov. gen. et sp. plant. pag.* 114. *Flor. Ind. occid. vol.* 3. *pag.* 1370.

M. fructibus apice bispinosis, cuneato-trigonis, dorso uncinato-setosis, foliis sublyratis, in petiolum alatum, connatum decurrentibus; caule villoso, floribus subsessilibus, axillaribus. Spr. *Syst. veg. vol.* 3. *pag.* 620.

Descriptio.

Radix fibrosa, ramosa.

Caulis lineam circiter crassus, erectus, teretiusculus, purpureus, pilis incurvis articulatis albidis villosus, basi simplex vel ramosus, ramis oppositis, ascendentibus, superne dichotomus.

Folia opposita, viridia, nervosa, pubescentia, sublyrata; nimirum, lobo terminali ovato, obtuso, medium circiter pollicem lato inaequaliter sinuato-dentato lobatove, interdum subhastato, in petiolum alatum, sinuato-dentatum, basi connatum decurrente.

Flores in dichotomia, atque ad axillas foliorum superiorum brevissime pedunculati, solitarii, lutei: pedunculi persistentes, rigiduli, demum deflexi, in dichotomia paullo longiores.

Anthodium corollulis vix brevius, quinque-partitum, villosum, laciniis ovato-oblongis, acutiusculis, trinerviis, integerrimis.

Corollulae disci, 5. 8 hermaphroditae, infundibuliformes, extus pilosiusculae, steriles, demum marcescentes: tubus cylindricus limbi longitudine, limbus quinquefidus, laciniis ovato-acutis patentibus: stamina quinque; filamenta glabra, nigrescentia, brevia, ex summo tubo prodeuntia: antherae in tubum coalitae, lineares, nigrae, exsertae: pistillum teretiusculum antheris vix longius; stigma clavato-capitatum: germen lineari-oblongum, pilosiusculum, sterile.

Receptaculum paleaceum, paleis, tot quot flosculi, oblongis, apice laceris, tubo corollularum multo brevioribus.

Corollulae radii 6. 7 femineae, bilabiatae, vel biligulatae, totidem paleis capsularibus insidentes, tubo brevissimo extus piloso.

Labium exterius (Ligula) ovatum, apice reflexum, acutum, emarginatum: labium interius lineare, acutum, erecto-patens, simplex, exteriori longe angustius, duplo et ultra brevius. Stylus bifidus, exsertus, albus, glaber, stigmatibus simplicibus, reflexis. Paleae capsulares germina foecunda foventes, anthodio demum duplo et ultra longiores, stellatim divergentes, cuneato-trigonae, compressiusculae, primum virides dein nigrae, superficie undique (lente) tuberculato-glandulosae, glandulis pellucidis, ad angulos echinatae, aculeis uncinatis, apice utrinque spinosae, spinis divergentibus quarum interior longior recta, exterior uncinata.

Pappus nullus, nec calyculus vulvaeformis.

Species annua Jamaicae et Hispaniolae ruderata incolens: nata in horto Taurinensi ex seminibus benevole traditis a clarissimo Marchione A SPIGNO. Floret julio augustoque.

Planta ex SWARTZ loc. cit. agricolis odiosa, cujus semina pullis gallinarum et meleagridum infensa.

PAVONIA ROSEA.

P. herbacea, viscoso-pubescens; foliis cordato-suborbiculatis,

inaequaliter serrato-dentatis superioribus subtrilobis acutiusculis, pedunculis axillaribus terminalibusque solitariis, unifloris; involucelli foliolis 10. setaceis ciliatis calyce duplo longioribus; genitalibus declinatis; carpellis inermibus. Nob.

Descriptio.

Planta in olla culta altitudinis bipedalis.

Caulis erectus, duas circiter lineas basi crassus, teres, ramosus, viscidus, pubescens, pilis stellatis, aliis apice glandulosis commixtis.

Folia cordato-suborbiculata, alterna, petiolata, stellato-hirsuta, adulta duos circiter pollices lata, totidemque et ultra longa, supra virescentia, subtus pallida, margine late et inaequaliter serrato-dentata, pilis in utraque pagina stellatis, glandulosis aliquot intermixtis, superiora subtriloba, lobis acutiusculis, lateralibus medio minoribus. Petioli foliis longiores, teretes, pubescentes, viscidi, pilis apice glandulosis.

Flores axillares et terminales pedunculati, pedunculis petiolos subaequantibus, viscoso-pubescentibus, filiformibus, versus apicem articulatis, incrassatis, solitariis, unifloris.

Involucellum decaphyllum, foliolis setaceis, ciliato-glandulosis, conniventibus, aequalibus, calyce duplo longioribus.

Calix per aestivationem ovato-pentagonus, quinquefidus, laciniis oblongo-lanceolatis, trinerviis, acuminatis, pilosis nec viscosis.

Petala quinque pallide rosea, glabra, patentia, involucello longiora, obovato-cuneta, ungue brevissimo albo, apice subdenticulata: subtus nervosa, nervis 6. 7 longitudinalibus parallelis.

Stamina 20 et ultra hypogyna: filamenta glabra, teretia, albida, inaequalia, in tubum declinatum coalita: aliis 8. 10 a basi tubi secedentibus, brevioribus; aliis 10 12 usque ad ejus apicem coalescentibus.

Antherae uniloculares, subreniformes, albescentes, pollen globulosum album.

Stylus unicus, declinatus, decemfidus, segmentis demum stellatim divergentibus; stigmata capitata, rosea, pilis brevibus hirta.

Carpella capsularia quinque in orbem disposita, coalita, bivalvia, margine paullulum alata, extus pilosa, transverseque nervosa, nervis distantibus, parallelis.

Semen in unoquoque carpello unicum, reniforme-triquetrum, nigrescens, juxta longitudinem parallele tuberculatum.

Species annua Calcuttae indigena: nata in horto Taurinensi e seminibus benevole missis a celeberrimo Mirbelio, floret julio augustoque.

Ad *sectionem tertiam cancellarias* DC. *Prodr. syst. nat. vol.* 1. *p.* 1. *pag.* 444 referenda: a *Pavonia molli* H. B. et K. differt caule haud fruticoso, foliis haud acuminatis, involucelli foliolis 10 non 8, floribus roseis non violaceis caeterisque, a *Pavonia Zeilanica* Willd. foliis subtrilobis nec profunde tri-quinquelobis, visciditate aliisque. Ab aliis ejusdem sectionis traditi characteres abunde distinguunt.

POA CHILENSIS.

P. panicula aequali; ramis alternis binisve, primariis basi glanduloso-pilosis, fructiferis patulis; spiculis linearibus 6. 10 floris; foliis planis, pilosiusculis, vaginis fauce barbatis; culmis basi geniculatis; radice fibrosa. Nob. *Ann. di storia naturale. Bologna* 1830.

Descriptio.

Radix annua fibrosa multiceps.

Culmi caespitosi in planta in terra sata tri-quadripedales, basi geniculati, subramosi, dein erecti vel adscendentes, laeves, virides vel rubescentes.

Folia plana parce interdum, facie praesertim pilosa, pilis longiusculis, duas circiter lineas basi lata, superne, margineque retrosum

scabra, inferne laeviuscula, apice acuminata, viridia demum rubescentia; vaginae infimae saepe pubescentes, caeterae laeves, foliis breviores, nonnullae margine pilosiusculae, pilis raris; ligulae loco, series pilorum.

Panicula junior contracta, fructifera patula.

Pedunculi multiflori, longi, ramosi, rigidi, basi compressi, laeves, dein flexuosi, scabri, solitarii, interdum bini, alterni, raro aliquot oppositi, nunquam verticillati: axillae pedunculorum atque pedicellorum glandulosae, glandulis coloratis, inferioribus utplurimum pilosis. Spiculae tenuissimae, paullo majores quam in *Poa pilosa* L. in inferioribus pedunculis 5. 6-florae, in superioribus 10. 12 florae (in planta in olla culta quadri sexflorae) flosculis distiche imbricatis, virentes, duas et semis, vel tres lineas longae, vix mediam latae, lineares paullulum compressae.

Glumae calycinae inaequales, acutae, uninerviae, carina scabriusculae, caeterum glabrae, virentes, raro demum rubescentes.

Glumae corollinae glabrae, integrae, virentes, nervis lente scabriusculis; superior binervis, marginibus replicatis integris, apice obtusa, persistens; inferior trinervis, concava, superiori paullo longior, acutiuscula.

Stamina tria: filamenta capillaria, glabra, antherae biloculares miniatae. Styli duo: stigmata aspergilliformia stamina subaequantia. Ovarium laeve, subemarginatum. Semina oblongo-linearia, fusca, laevia.

Species annua nata e seminibus missis e Chili ab egregio botanico collega nostro Bertero quae benevole horto regio botanico largitus est collega praestantissimus Colla. In terra sata floruit julio augustoque.

Observatio.

Ad Eragrostides Paliss. de Beauv. *Ess. d'une nouv. Agrostogr. pag.* 70. *tab.* 14. *fig. XI Poa chilensis* spectat: admodum affinis ut

ex allata descriptione patet *Poae pilosae* L. *Eragr. pilosae* P. B. Quamobrem in ambiguo fui num vel hujus varietatem, vel distinctam speciem haberem, sed enim planta per biennium in olla, atque in terra culta faciem a *Poa pilosa* alienam non mutavit, taliaque constanter discrimina obtulit, quae mihi tamquam speciem botanicis proponendam praebuerint. En praecipua quae intercedunt discrimina.

In *Poa chilensi* culmi duplo et ultra elatiores crassioresque quam in *P. pilosa*. In *chilensi* folia, pilis raris patentibus facie utplurimum praedita; non ita in *p. pilosa*; in *chilensi* rami paniculae alterni raro bini, vel oppositi, numquam verticillati ut in pilosa. In *pilosa* pili ex basi glandulosa ramorum inferiorum longiores constantioresque. In *chilensi* gluma corollina superior oculo nudo trinervis; in *pilosa* obsolete trinervis, nervis lateralibus obsoletis nonnisi lente conspicuis: antherae miniatae in *chilensi*, violaceae in *pilosa*: spiculae violaceae suboctoflorae in *pilosa*, constanter virentes calyce unico interdum colorato, superiores 10. 12 florae in *chilensi*.

Descriptis characteribus satis ab aliis affinibus *Poa chilensis* distingui posse videtur.

ICONUM EXPLICATIO

TAB. I. *PASSIFLORA PALLIDIFLORA.*

N.° 1 — Calycis lacinia exterior interiorque : portio coronae filamentosae: papillae filamentosae ad ejus basim. 2. — Calycis tubus campanulatus, breviter supra bracteas pedicellatus: torus elongatus atque genitalia.

TAB. II. *BARLERIA HEXACANTHA.*

N.° 1. — Corolla naturalis magnitudinis bilabiata: calyx quadripartitus. 2. — Corolla ex altera ejus parte expressa, tubo superne dilatato. 3. — Calyx, lacinia inferiore bifida. 4. — Corolla fissa filamenta staminum referens arcuatim conniventia, basi, majus minusque inter se coalita. 5. — Ovarium stylusque. 5. — Semen.

TAB. III. *TRIGONELLA BRACHYCARPA.*

N. 1. — Corolla et calyx aucta. 2. — Corollae partes auctae. 3. — Stamina aucta. 4. — Pistillum auctum. 5. — Calyx auctus. 6. — Capitulum fructiferum. 7. — Legumen transverse nervosum auctum: *b* legumen dehiscens dispermum : *c* semen.

Tab. IV. *MELAMPODIUM HUMILE.*

N.° 1. — Anthodium corollulas continens auctum. 2. — Corollula disci aucta. 3. — Stylus et stamina aucta. 4. — Corollula radii paleae capsulari insidens. 5. Anthodium quinquepartitum et receptaculum paleaceum aucta. 6. — Paleae capsulares fructiferae stellatim divergentes. 7. — Palea capsularis. 8. — Semen.

Tab. V. *PAVONIA ROSEA.*

N.° 1. — Petala et columna staminifera. 2. — Pistillum. 3. — Involucellum et calyx. 4. — Carpella capsularia in orbem disposita cum calyce et involucello. 5. — *a* Carpellum capsulare : *b* semen.

Tab. VI. *POA CHILENSIS.*

N.° 1. — Spicula aucta. 2. — Flosculum auctum. 3. — Ovarium auctum cum stylis et stigmatibus. 4. — Gluma corollina aucta. 5. — Gluma calycina aucta. 6. — Semen auctum.

g. 200. Tav. 6.

Ta

.36. Pag. 200. Tav. 1.

Ang.° Rossi

NTHA.

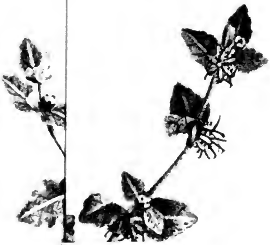
Pag. 200. Tav. 8.

Ab Durini.

CARPA.

200. Tav. 9.

Ang.° Rossi Bottione pi

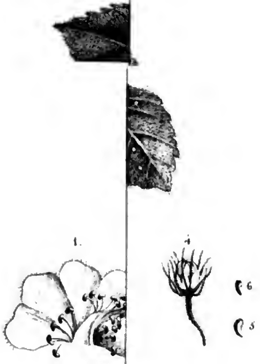
Ab Denina

LE.

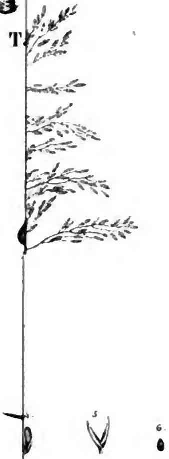

Accad.a R.l Pag. 200 Tav. X.

Ta

Pag. 200. Tav. 11.

Magd. Lisa pinx

Ab Denina